

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Історичний факультет
Кафедра етнології та краєзнавства

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МУЗЕЙНІ ЕКСКУРСІЇ
для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
спеціалізація
вид дисципліни

03 Гуманітарні науки
032 Історія та археологія
перший (бакалаврський) рівень
Краєзнавство, екскурсознавство та історико-культурний туризм
вибіркова

Форма навчання	<u>денна</u>
Навчальний рік	<u>2022/2023</u>
Семестр	<u>5</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>3</u>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<u>українська</u>
Форма заключного контролю	<u>залік</u>

Викладач: Казьмирчук Марія Григорівна, доктор історичних наук, професор, професор кафедри етнології та краєзнавства.

Пролонговано: на 2023/2024 н.р. «04» 04 2023 р.
(підпис, ПІБ, дата)

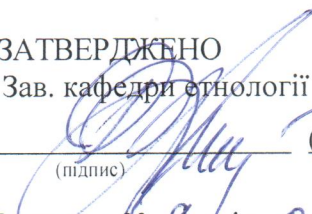
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробник: Казьмирчук Марія Григорівна, доктор історичних наук, професор, професор кафедри етнології та краєзнавства.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри етнології та краєзнавства

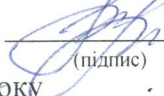

_____ (Капелюшний В. П.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Протокол № 9 від «01» 02 2022р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від «18» 23 02 2022 року № 18

Голова науково-методичної комісії

_____ (Терес Н.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«13» 02 2022 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни є надання студентам поглибленого розуміння процесу розроблення та проведення ефективних екскурсій у музейному середовищі.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати:* найважливіші факти, події та процеси з історії України.
2. *Вміти:* критично аналізувати різноманітну інформацію, самостійно підбирати літературу та працювати з джерелами; працювати самостійно та в команді.
3. *Володіти:* здатністю до абстрактного мислення, аналізу, синтезу; готовністю до саморозвитку, самореалізації, використання творчого потенціалу; готовністю до публічного виступу за фахом, доводити власні висновки, пропозиції, аргументи.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Курс «Музейні екскурсії» спрямований на ознайомлення студентів з основними аспектами розроблення та проведення ефективних та цікавих музейних екскурсій. Студенти отримають можливість детально дослідити роль музейних екскурсій у передачі знань, культурному розвитку та сприянні активній взаємодії з відвідувачами. Курс включає вивчення різноманітних методологічних підходів до планування та структурування музейних екскурсій, зосереджуючись на важливості вибору теми, розробленні педагогічних методів, використанні інтерактивних засобів та залученні відвідувачів до активної участі в екскурсії музею. Крім того, студенти отримають навички ефективного ведення музейних екскурсій, вивчення візуальних засобів комунікації та засобів залучення аудиторії. Курс також сприяє розвитку креативності у створенні музейних екскурсій, розглядаючи сучасні тенденції у музейній сфері та використання новітніх технологій. Завдяки практичним завданням та взаємодії з професіоналами у галузі, студенти краще підготуються до реалізації власних ідей та впровадження набутих знань у практику. Після опанування курсу, студенти зможуть практично застосовувати здобуті знання для розроблення та проведення цікавих та інформативних музейних екскурсій, які сприяють збагаченню культурного досвіду відвідувачів та популяризації музейних колекцій. Загалом, цей курс може допомогти студентам стати компетентними професіоналами в сфері музейних екскурсій та розширити їх знання та навички у цій області.

4. Завдання (навчальні цілі):

Аналіз існуючих музейних екскурсій. Студенти досліджують та аналізують різні музейні екскурсії, оцінюючи їх структуру, методи, використання візуальних засобів, взаємодію з аудиторією та ефективність.

Розроблення екскурсійних програм. Студенти мають створити екскурсійну програму для конкретного музею або виставкового простору, включаючи вибір теми, структуру, методи навчання та інтерактивні елементи.

Практичні заняття ведення екскурсій. Студенти отримують практичний досвід ведення музейних екскурсій, вивчаючи техніки комунікації, використання голосу та мовного акценту, ефективну взаємодію з різними групами відвідувачів.

Створення візуальних матеріалів. Студенти розробляють візуальні матеріали для підтримки екскурсій, такі як слайди, відео-презентації, ілюстрації та інші засоби комунікації.

Адаптація до різних аудиторій. Студенти вивчають, як адаптувати екскурсійні програми до потреб та інтересів різних груп відвідувачів, включаючи дітей, дорослих, школярів, іноземців тощо.

Дослідження сучасних тенденцій. Студенти досліджують сучасні тенденції у музейній сфері, включаючи використання інноваційних технологій, інтерактивних виставок та взаємодію з відвідувачами через соціальні медіа.

Створення власних екскурсійних концепцій. Студенти мають можливість розробити власні креативні концепції музейних екскурсій з використанням новаторських підходів та ідей.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація*; 4. автономність та відповідальність*)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з
Код	Результат навчання			
1.1	Знати основні поняття та концепції, пов'язані з організацією та проведенням музейних екскурсій.	Лекція, самостійна робота	контрольна робота	10%
1.2	Знати основи розробки та планування ефективних музейних екскурсій.	Лекція, самостійна робота	контрольна робота	10%
1.3	Знати основні сучасні тенденції та інновації у музейній сфері.	Лекція, самостійна робота	контрольна робота	10%
2.1	Вміти ефективно проводити музейні екскурсії, включаючи вміння комунікувати з аудиторією, застосовувати голосові техніки, використовувати візуальні матеріали та інтерактивні засоби для залучення відвідувачів до участі у екскурсії.	Лекція, самостійна робота	презентація самостійної роботи	40%
			контрольна робота	10%
2.2	Вміти планувати та створювати змістовні екскурсійні програми, обираючи цікаві теми, підходящі методи навчання та елементи взаємодії з аудиторією.	Лекція, самостійна робота	Підсумкова контрольна робота	10 %
4.1	Прийняти і обґрунтувати рішення щодо способів реалізації теоретичних навичок у проведенні музейних екскурсій на практиці.	Лекція, самостійна робота	Підсумкова контрольна робота	10 %

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними

результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни						
Програмні результати навчання						
Дисципліна запропонована у переліку на вільний вибір студентів						

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання*:

Контрольна робота з тем ЗМ (тест): РН 1.1, 1.2, 1.3, 2.1 — 40 балів / 24 балів.

Завдання з перевірки самостійної роботи ЗМ: РН 2.1 – 40 балів / 24 балів.

Підсумкова контрольна робота (залік) РН 2.2, 4.1 – 20 балів / 12 балів.

*Примітка: максимальний бал / пороговий бал для отримання позитивної оцінки.

- підсумкове оцінювання – залік.

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані за виконання завдання самостійної роботи та бали, які отримані за підсумкову контрольну роботу з усіх тем змістового модуля.

Зразки тестових завдань для модульних контрольних робіт, перелік письмових завдань самостійної роботи, питання та завдання підсумкової контрольної роботи див. Навчально-методичний комплекс з даної дисципліни.

Зміст курсу складається з 1 змістового модуля. Змістовий модуль включає в себе лекції та самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу курсу.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: поточний контроль (контрольна робота, презентація самостійної роботи) і підсумковий контроль (залік). Загальна сума балів – 100 балів (із них, семестровий контроль 80 балів; підсумковий контроль (залік) – 20 балів).

Змістовий модуль		Підсумкова контрольна робота (залік)
80 залікових балів (максимум)		20 балів (максимум)
Самостійна робота	Модульний контроль	
40 (максимум)	40 (максимум)	

Самостійна робота

Основним завданням самостійної роботи студента є поглиблене вивчення теоретичних матеріалів та розвиток особистих, професійних навичок. Самостійна робота допомагає студентам засвоїти та закріпити навички, які вони набувають під час лекцій. Виконання самостійної роботи перевіряється у формі 2 презентацій 2 програм музейних екскурсій не пізніше останньої лекції.

Виконання самостійної роботи у вигляді 2 презентацій 2 програм музейних екскурсій оцінюється в діапазоні від 1 до 40 балів.

Критерії оцінювання 1 презентації програми музейної екскурсії:

1. Структура та логіка: чіткість та послідовність презентації, логічна структура (5 балів).
2. Зміст: глибина та акуратність подання інформації, відповідність темі (5 балів).
3. Використання візуальних засобів: відповідність ілюстрацій темі, якість використання слайдів (4 бали).
4. Комунікативні навички: якість мовлення та візуальний контакт із аудиторією (4 бали).
5. Запитання та відповіді: вміння відповідати на запитання аудиторії, чіткість та

аргументованість відповідей (2 бали).

Модульний контроль

У курсі передбачено 1 *змістовий модуль* та 1 *модульну контрольну роботу*. По завершенні вивчення змістового модуля студент складає модульний контроль (МК). Участь всіх студентів в контрольному заході обов'язкова. МК проводиться у письмовій тестовій формі та виконується на останньому занятті змістового модуля. Тест містить 20 тестових завдань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 2 бали. Максимальна кількість балів, яку можна набрати за МК – 40 балів.

Підсумкова контрольна робота (залік)

На передостанній лекції з дисципліни з усього обсягу пройденого і відведеного на самостійну роботу студентів матеріалу проводиться *підсумкова контрольна робота* (2 завдання). Студент повинен дати письмову розгорнуту відповідь.

Критерії оцінювання підсумкової контрольної роботи (від 1 до 10 балів за одне завдання):

Відповідь повна, подане власне бачення проблеми	9 – 10 балів;
Відповідь відображає знання фактичного матеріалу	6 – 8 балів;
Відповідь фрагментарна, відображені лише окремі аспекти проблеми	4 – 5 балів;
Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі	2 – 3 балів;
Відповідь містить значні помилки елементарного рівня	1 бал.

Бали, які отримані студентом на підсумковій контрольній роботі, додаються до балів набраних студентом за результатами семестрового оцінювання (модульні контрольні роботи, завдання самостійної роботи).

Умовою допуску до підсумкової контрольної роботи (заліку) є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (*критично-розрахунковий мінімум*). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. **Рекомендований мінімум** для допуску до підсумкової контрольної роботи (заліку) – **48 балів**.

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумкова контрольна робота) / залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	48	12	60
Максимум	80	20	100

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються відповідно до чинних в Університеті нормативних документів.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Студент, який набрав суму балів **не менше** встановленого мінімуму залікових балів (60) має право, за погодженням з викладачем, не виконувати підсумкову контрольну роботу. У випадку, коли студент має бажання збільшити кількість балів (але не більше ніж до 100) він складає залік.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять.

№	Назва лекції	Кількість годин	
		Лекції	Самостійна робота
Змістовий модуль			
1	Вступ. Роль музею в культурному освітньому процесі	1	3
2	Інтерактивність та залучення аудиторії в музейних екскурсіях	2	3
3	Використання технологій у музейних екскурсіях	4	3
4	Тематичні екскурсії: від історії до сучасності	4	3
5	Музей як платформа соціокультурних подій	2	3
6	Музейні проекти для дітей та молоді	2	3
7	Музейна педагогіка: підходи та методи навчання	4	4
8	Музейна архітектура та експозиційний дизайн	2	3
9	Етнопедагогіка в музейних екскурсіях	2	4
10	Музейна етика та стандарти	2	3
11	Вплив музейних екскурсій на розвиток творчості	2	3
12	Музеї та інклюзія	2	3
13	Музейні експерименти та арт-перформанси	4	3
14	Музеї та сталий розвиток	2	3
15	Музейна критика та аналіз	4	4
Модульна контрольна робота		1	
<i>Завдання з перевірки самостійної роботи</i>			2
Всього		40	50

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекцій – 40 год.

Самостійна робота – 50 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Литвинова Т.О., Храпій А.Ф. Музейна педагогіка: навчальний посібник. Київ: Видавництво "Літера ЛТД", 2015.
2. Терещенко Ю.В. Музеологія: навчальний посібник. Київ: Видавництво "Академвидав", 2018.
3. Hooper-Greenhill, E. Museum and Gallery Education: A Manual of Good Practice. London: Routledge, 2007.
4. Falk, J.H., Dierking, L.D. The Museum Experience. Washington, DC: Whalesback Books, 1992.

Додаткові:

1. Базавлюк О.В. Музейна антропологія: антологія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. С. 124-135.
2. Базавлюк О.В. Музейна антропологія: антологія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. С. 124-135.
3. Гавриш Л.В. Музейна педагогіка: посібник. Київ: Видавництво "Центр навчальної літератури", 2014. С. 78-92.
4. Литвинова Т.О. Музейна педагогіка. Київ: Видавництво "Вікар", 2007.
5. Хоружа О.П. Педагогіка культури та мистецтва: музейна педагогіка. Київ: Видавничий дім "Слово", 2009.
6. Музей та сучасність: між наукою, педагогікою та мистецтвом / За ред. О.Б. Гавриш та Ю.С. Савчин. Київ: Видавництво Леся, 2020.
7. Музейна педагогіка та культурологія: актуальні проблеми в контексті реформування освіти: колективна монографія / За ред. Ю.В. Терещенка. Київ: Видавництво "Академвидав", 2019
8. Falk, J.H., Dierking, L.D. Museum Education: From Theory to Practice. Walnut Creek, CA: Left Coast Press, 2013.
9. Paris, S.G., Ayres, L.R., Schlosser, C.A. Becoming Reflective Students and Teachers With Portfolios and Authentic Assessment. Washington, DC: American Psychological Association, 2003.
10. Black, G. The Engaging Museum: Developing Museums for Visitor Involvement. London: Routledge, 2005.
11. Hooper-Greenhill, E. The Educational Role of the Museum. London: Routledge, 1999.

Корисні сайти:

1. Музейний портал – <https://museum-portal.com/>
2. International Council of Museums (ICOM) - <https://icom.museum/en/>
3. Museum Education Roundtable (MER) - <https://www.merconference.com/agenda>
4. American Alliance of Museums (AAM) – <https://www.aam-us.org/>
5. MuseumNext - <https://www.museumnext.com/>
6. EdCom - American Alliance of Museums' Standing Professional Committee on Education – <https://www.aam-us.org/professional-networks/edcom/>
7. The Inluseum – <https://inluseum.com/>
8. Museum Education Resources - <https://www.museum-ed.org/>